

Uchwała nr IV/93/2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 17 grudnia 2025 r.

w sprawie opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Malczyce projekcie uchwały budżetowej Gminy Malczyce na 2026 rok

Na podstawie art. 13 pkt 3 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 238 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1483), Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w osobach:

- 1) Joanna Radziewa — przewodnicząca,
- 2) Ewa Pudło — członek,
- 3) Michał Bernaś — członek,

wydaje opinię pozytywną z zastrzeżeniami

o przedłożonym przez Wójta Gminy Malczyce projekcie uchwały budżetowej Gminy Malczyce na 2026 rok.

Uzasadnienie

I. Z art. 233 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1483), zwanej dalej „u.f.p.”, wynika, że sporządzenie projektu uchwały budżetowej należy do wyłącznej kompetencji organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego. Przy realizacji tego zadania organ wykonawczy winien kierować się zasadami wynikającymi z ustawy o finansach publicznych oraz postanowieniami organu stanowiącego zawartymi w uchwale w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej, podjętej na podstawie art. 234 u.f.p. Zgodnie z wymogami art. 238 ust. 1 u.f.p. projekt uchwały budżetowej wraz z uzasadnieniem oraz materiałami informacyjnymi organ wykonawczy przedstawia organowi stanowiącemu oraz regionalnej izbie obrachunkowej celem zaopiniowania w terminie do 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy.

Na podstawie przedłożonego projektu uchwały budżetowej Gminy Malczyce na rok 2026 Skład Orzekający stwierdził, co następuje:

1. W projekcie uchwały budżetowej na 2026 rok zaplanowano następujące wielkości:

- dochody ogółem w kwocie 52.214.936,30 zł,
- wydatki ogółem w kwocie 53.868.402,08 zł,
- deficyt budżetu w wysokości 1.653.465,78 zł,
- przychody ogółem w wysokości 2.755.000,00 zł,
- rozchody ogółem w kwocie 1.101.534,22 zł.

2. W § 2 ust. 1 projektu uchwały wskazano, że źródłem finansowania deficytu będą przychody pochodzące z wolnych środków, o których mowa w art. 271 ust. 2 pkt 6 u.f.p. oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek, pomimo że z § 2 ust. 2 oraz załącznika nr 4 do projektu wynika, że zaplanowano jedynie przychody pochodzące z kredytów i pożyczek.

Dochody ze sprzedaży majątku w 2026 r. zaplanowano w wysokości 1,6 mln zł. W latach 2022, 2023, 2024 r. i 2025 r. (wg stanu na koniec III kwartału) dochody z ww. tytułu wykonano odpowiednio w wysokości 0,3 mln zł, 0,3 mln zł, 0,3 mln zł i 1,1 mln zł. Niezrealizowanie dochodów z tytułu sprzedaży majątku w planowanej wysokości spowoduje zwiększenie deficytu. Konieczne będzie ograniczenie planowanych wydatków lub zapewnienie innych źródeł ich finansowania, co może wiązać się z koniecznością zaciągnięcia nowych zobowiązań oraz wzrostem zadłużenia Gminy. Wskazuje się zatem na potrzebę bieżącego monitorowania realizacji planowanych w budżecie dochodów oraz poziomu zaciąganych przez Gminę zobowiązań.

3. Zaplanowane w projekcie uchwały wydatki bieżące (37.717.788,59 zł) przewyższają zaplanowane dochody bieżące (36.322.987,10 zł) o kwotę 1.394.801,49 zł, co oznacza niezachowanie realizacji, o której mowa w art. 242 ust. 1 u.f.p., jednakże z projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej przedłożonej wraz z projektem uchwały budżetowej wynika, że w latach 2022-2029 suma przekroczeń tej

relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach.

4. Zaplanowane w projekcie uchwały budżetowej wydatki związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi (2.702.000,00 zł) przewyższają dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (2.376.534,22 zł). Skład Orzekający zwraca uwagę, że stosowanie do art. 6r ust. 2da ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2025 r. poz. 733), w takiej sytuacji Rada Gminy powinna podjąć uchwałę o pokryciu części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

5. Skład Orzekający zwraca uwagę, że z przedłożonego wraz z projektem uchwały budżetowej, projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wynika, że zaciągnięcie zobowiązania stanowiącego źródło finansowania deficytu planowanego na 2026 rok spowoduje wzrost zadłużenia Gminy (z kwoty 9.486.534,22 zł do kwoty 11.140.000,00 zł). W kolejnych latach, tj. w okresie spłaty długu istotny wpływ na kształtowanie się dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty zadłużenia Gminy, o którym mowa w art. 243 u.f.p., będzie miała realizacja nadwyżek operacyjnych (różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) w prognozowanych w projekcie uchwały wielkościach. Założono, że w latach 2027-2037 osiągnęte będą nadwyżki operacyjne w wysokości od 1,6 mln zł do 2,4 mln zł, przy planowanym na 2026 deficycie operacyjnym w wysokości 1,4 mln zł i przewidywanym wykonaniu w 2025 r. deficytu operacyjnego w wysokości 0,4 zł. Prognozowanie takich wartości nadwyżek wynika m.in. z przyjęcia założenia, że w 2027 roku dochody bieżące będą wyższe od dochodów bieżących planowanych na 2026 rok o 6,6% natomiast wydatki bieżące w 2027 będą niższe od wydatków bieżących planowanych na 2026 o 1,8%. W objaśnieniach do projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wskazano, że „Władze Gminy Malczyce przewidują znaczące oszczędności w budżecie na 2027 r. W tym celu konieczne będzie podjęcie szeregu działań oszczędnościowych w 2026 roku, których efekty finansowe będą widoczne w kolejnym roku. Władze zamierzają szukać oszczędności w zakresie oświaty i promocji, dotacji i wydatków pozostających poza podstawowymi obowiązkami samorządu oraz innych obszarów, które zostaną określone na podstawie wnikliwej analizy struktury wydatków w trakcie roku budżetowego”, nie odniesiono się przy tym szczegółowo do przyjętego poziomu wzrostu dochodów bieżących.

Podkreślić należy, że przy tak przyjętych założeniach w roku 2030 dopuszczalny wskaźnikiem spłaty jest tylko nieznacznie wyższy od relacji spłat zobowiązań do dochodów. Różnica ta wynosi 0,50 punktu procentowego (dalej jako „p.p.”). W roku 2028 i 2029 oraz w latach 2031-2033 różnica ta kształtuje się na poziomie od 1,2% do 1,5% p.p.

Nawet niewielkie zmiany w realizacji budżetu w poszczególnych latach mogą zatem spowodować obniżenie dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty zadłużenia a w konsekwencji niezachowanie przez Gminę relacji wynikającej z art. 243 u.f.p. Wskazuje się zatem na konieczność stałego monitorowania sytuacji finansowej Gminy, a w szczególności wielkości kształtujących poziom ww. relacji. Gmina powinna podejmować działania mające na celu maksymalizację nadwyżki operacyjnej w latach objętych wieloletnią prognozą finansową. Nieosiągnięcie prognozowanych wartości może skutkować przekroczeniem dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty zadłużenia Gminy i brakiem możliwości uchwalenia budżetu na kolejne lata.

Od niniejszej uchwały przysługuje zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

Joanna Radziejka